महाराष्ट्र शासन

कृषि विभाग

स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव

कृषि विभागाच्या विविध योजनांची

माहिती पुस्तिका

प्रकल्प संचालक, आत्मा

तथा

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नांदेड

शुभेच्छा संदेश

महाराष्ट्र शासन कृषि विभाग व आत्मा यंत्रणेमार्फत कृषि विभागाच्या विविध योजनांची माहिती पुस्तिका प्रकाशित करण्यात येत आहे. स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सवी वर्षात शेतकऱ्यांच्या हाती ही पुस्तिका देतांना मला मनस्वी आनंद होत आहे.

कृषि विभागाच्या विविध योजनांचा नांदेड जिल्ह्यातील जास्तीत जास्त शेतकऱ्यांनी लाभ घ्यावा यासाठी शुभेच्छा...!

अशोक चव्हाण

मंत्री, सार्वजनिक बांधकाम
महाराष्ट्र राज्य तथा
पालकमंत्री नांदेड जिल्हा

दि.२६ जानेवारी २०२२
स्थळ : नांदेड

शुभेच्छा संदेश

महाराष्ट्र शासन कृषि विभाग व आत्मा यंत्रणेमार्फत प्रकाशित होत असलेल्या कृषि विभागाच्या विविध योजनांची माहिती पुस्तिका यात अनेक शेतकऱ्यांना लाभ देणाऱ्या योजनांची माहिती आहे. नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पांतर्गत (Pocra) शेतकऱ्यांनी बांबू लागवड, रेशीम उद्योग या सारख्या शाश्वत शेती करणाऱ्या शेतकऱ्यांचे उत्पन्नात वाढ होणाऱ्या घटकांचा शेतकऱ्यांनी लाभ घ्यावा. या सोबतच कृषि विभागाच्या इतर योजनेतुन हरितगृह, शेडनेट, सामुहिक शेततळे, कांदाचाळ, सुक्ष्मसिंचन, कृषि यांत्रिकीकरण व फळबाग लागवड या योजनांचे अनुदान थेट शेतकऱ्याच्या खात्यावर जमा केले जाते यातुन योजनामध्ये पारदर्शकता दिसून येते. या योजनांचा देखील शेतकऱ्यांनी जास्तीत जास्त लाभ घ्यावा.

दि.२६ जानेवारी २०२२
स्थळ : नांदेड

डॉ.विपीन इटनकर

जिल्हाधिकारी तथा
अध्यक्ष आत्मा नियामक मंडळ, नांदेड.

शुभेच्छा संदेश

शेतीत विविध आधुनिक तंत्रज्ञानाचा अवलंब करून शेती शाश्वत केली जाते व उत्पादन खर्च कमी करून उत्पन्न वाढविणे शेतीला पुरक व्यवसायाची जोड, मालावर प्रक्रिया करून थेट विक्री, मिश्रपिक पध्दतीचा अवलंब व महिला शेतकरी यांचा जास्तीत जास्त सहभाग या गोष्टी महत्वपुर्ण ठरतात.

महिलांनी उत्पादन खर्च कमी करून सेंद्रिय शेती, कुक्कुटपालन, शेळीपालन, मत्स्यपालन, मधुमक्षिका पालन, रेशीम, दुग्ध व्यवसाय यासोबत पांरपारिक शेतीऐवजी आधुनिक पध्दतीने भाजीपाला, फळबाग, फुलशेती पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर रोपवाटिका योजनेचे लाभ घेऊन उत्पन्नात वाढ करावी या सोबतच आत्मा अंतर्गत प्रशिक्षण व सहल या माध्यमातून क्षमता बांधणीनंतर महिला शेतकरी बचत गटांनी नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प व प्रधानमंत्री सुक्ष्म अन्न प्रक्रिया योजनेतून कृषि प्रक्रिया उद्योगाचा लाभ घ्यावा.

महाराष्ट्र शासन कृषि विभाग व आत्मा यंत्रणेमार्फत प्रकाशित होत असलेल्या कृषि विभागाच्या विविध योजनांची माहिती पुस्तिका यात अनेक शेतकऱ्यांना लाभ देणाऱ्या योजनांची माहिती आहे. याचा जास्तीत जास्त महिलांनी लाभ घ्यावा.

या पुस्तिकेस माझ्या शुभेच्छा...!

दि.२६ जानेवारी २०२२
स्थळ : नांदेड

वर्षा ठाकुर -घुगे

मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
जिल्हा परिषद, तथा
उपाध्यक्ष, आत्मा नियामक मंडळ, नांदेड.

प्रस्तावना

सर्व सामान्य शेतकऱ्याच्या उत्पन्नात वाढ होत रहावी, यासाठी शेतकरी केंद्र भूत कृषि विकास धोरणानुसार कृषि विभागा मार्फत विविध योजनांची अमंलबजावणी सुरू आहे. शेतकऱ्यांना विविध योजनेचा लाभ देण्यासाठी "अर्ज एक योजना अनेक" ही Mahadbt अंतर्गत कृषि विभागामार्फत संकल्पना राबविण्यात येत आहे.

सुक्ष्म सिंचनयोजना, फलोत्पादन अभियानांतर्गत हरितगृह, शेडनेट, सामुहिक शेततळे या योजनेचे अनुदान थेट शेतकऱ्याच्या खात्यावर जमा केले जाते. योजनांच्या अंमलबजावणीमधील सुलभता आणि पारदर्शकतेमुळे सुक्ष्म सिंचन आणि कृषि यांत्रिकीकरणास वाढत प्रतिसाद पहाता या योजना जिल्ह्यात प्रभावीपणे राबविण्यात येणार आहेत.

शेतकरी बचत गटांनी व शेतकरी उत्पादक कंपन्यांनी मा.बाळासाहेब ठाकरे कृषि व्यवसाय व ग्रामीण विकास परिवर्तन (स्मार्ट), नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प (पोकरा) व प्रधानमंत्री सुक्ष्म अन्न प्रक्रिया योजना (PMFME) योजनांच्या माध्यमातून प्राथमिक प्रक्रिया, कृषि माल मुल्यवृद्धि व पणन विपणन अशा घटकांचा लाभ घ्यावा.

शेतकऱ्यांना आवश्यक घटकांसाठी विविध योजनांमधून लाभ मिळू शकतो आणि त्यासाठी अनुदान मर्यादेबाबतची माहिती सुलभरित्या उपलब्ध करून देण्याचा प्रयत्न या माहिती पुस्तिकेद्वारे करण्यात आला आहे.

दि.२६ जानेवारी २०२२
स्थळ : नांदेड

रविशंकर चलवदे
प्रकल्प संचालक आत्मा, तथा
जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नांदेड.

अनुक्रमणिका

अ.क्र.	घटक	पृष्ठ क्र.
	कृषि विभागाच्या विविध योजना	
०१	शेतकऱ्यांसाठी राज्य शासनाचे विविध पुरस्कार	१
०२	मा.बाळासाहेब ठाकरे कृषि व्यवसाय व ग्रामीण परिवर्तन प्रकल्प	२
०३	कृषि यांत्रिकीकरण योजना	३
०४	ठिबक सिंचन	४
०५	तुषार सिंचन	५
०६	गोपीनाथ मुंडे शेतकरी अपघात विमा योजना	६
०७	कांदाचाळ	७
०८	पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर रोपवाटिका	८
०९	वैयक्तिक शेततळे अस्तरीकरण	९
१०	रायपनिंग चेंबर	१०
११	मल्चींग	११
१२	शितगृह	१२
१३	सामुहिक शेततळे	१३
१४	प्रधानमंत्री सूक्ष्म अन्न प्रक्रिया योजना	१४–१५
१५	शेडनेट हाऊस	१६
१६	पॅकहाऊस	१७
	नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प (POCRA)	
१७	घटक व अर्थसहाय्याचे प्रमाण	१८–१९
१९	वैयक्तिक घटकांचा लाभ देणेसाठी कार्यपध्दती	२०
२०	रेशीम उद्योग	२१
२१	बांबू लागवड	२२–२३
२२	शेततळ्यातील मत्स्यपालन	२४
२३	मधुमक्षीका पालन	२५
२४	गांडूळ खतउत्पादन युनिट	२६
२५	ठिबक सिंचन	२७
२६	तुषार सिंचन	२८
२७	संरक्षीत शेती	२९–३०
२८	फळबाग लागवड	३१
२९	विहीर पूनर्भरण	३२
३०	शेतकरी गट/ उत्पादक कंपनी	३३
	आत्मा अंतर्गत योजना	
३१	कृषि विस्तार कार्यक्रमांना सहाय्य	३४

शेतकऱ्यांसाठी राज्य शासनाचे विविध पुरस्कार

महाराष्ट्र राज्य कृषि उत्पादन व कृषि उद्योग क्षेत्रात अग्रेसर राज्य असुन दरवर्षी शेती व पुरक क्षेत्रात अतिउल्लेखनिय कार्य करणाऱ्या शेतकऱ्यास अथवा संस्थेस खालील प्रमाणे पुरस्कार प्रदान केले जातात.

अक्र.	पुरस्काराचे नाव	निकष	पु.संख्या	पुरस्काराचे स्वरूप
१	डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषिरत्न पुरस्कार	कृषि क्षेत्रात संघटनात्मक कार्य करणारे व्यक्ती/गट संस्था प्रस्तवितांना केंद्र किंवा राज्यशासनाचा कोणताही पुरस्कार प्राप्त असावा	१	राज्यशासनाचा सर्वोच्च पुरस्कार रू.७५०००/- रकमेचा धनादेश सन्मानचिन्ह, प्रशस्तीपत्र व सपत्नीक/पतीसह सत्कार
२.	वसंतराव नाईक कृषिभुषण पुरस्कार	वैयक्तिक पुरस्कार प्राप्त शेतकरी	०८ (प्रत्येक विभागतून एक याप्रमाणे)	रू.५००००/-रकमेचा धनादेश सन्मानचिन्ह, प्रशस्तीपत्र व सपत्नीक/पतीसह सत्कार
३.	जिजामाता कृषिभुषण पुरस्कार	महिला शेतकरी	--	रू.५००००/- रकमेचा धनादेश, सन्मानचिन्ह, प्रशस्तीपत्र व पतीसह सत्कार
४.	वसंतराव नाईक शेतीमित्र पुरस्कार	वैयक्तीक/संस्था/वृत्तपत्र साप्ताहिके/मासिके/ दूरचित्रवाहिन्या	--	रू.३००००/-रकमेचा धनादेश सन्मानचिन्ह, प्रशस्तीपत्र व सपत्नीक/पतीसह सत्कार
५.	वसंतराव नाईक शेतीनिष्ट शेतकरी पुरस्कार	वैयक्तिक शेतकरी	४० एकुण (सर्व साधारण गट प्रति जिल्हा १ प्रमाणे-३४, आदिवासी गटा साठी प्रति विभाग १ याप्रमाणे ६	रू.१००००/- रकमेचा धनादेश सन्मानचिन्ह, प्रशस्तीपत्र व सपत्नीक/पतीसह सत्कार
६.	कृषिभुषण (सेंद्रिय शेती) पुरस्कार	सेंद्रिय शेतीमध्ये उत्कृष्ट काम करणाऱ्या शेतकरी संस्था	०८ प्रत्येक कृषि विभागातून एक याप्रमाणे	रू.५००००/-रकमेचा धनादेश सन्मानचिन्ह, प्रशस्तीपत्र व सपत्नीक/पतीसह सत्कार
७.	उदयानपंडीत पुरस्कार	फलोत्पादन क्षेत्रातील शेतकरी	--	रू.२५०००/-रकमेचा धनादेश सन्मानचिन्ह, प्रशस्तीपत्र व सपत्नीक/पतीसह सत्कार
८.	युवा शेतकरी पुरस्कार	वय १८ ते ४० वर्ष शेतकरी	--	रू.३००००/-रकमेचा धनादेश सन्मानचिन्ह, प्रशस्तीपत्र व सपत्नीक/पतीसह सत्कार

अधिक महितीकरिता व आवश्यक कागदपत्राकरिता तालुका कृषि अधिकारी, कृषि सहाय्यक यांच्याशी संपर्क साधावा.

महाराष्ट्र शासन कृषि विभाग

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नांदेड.

जागतिक बँक अर्थ सहाय्यीत

मा.बाळासाहेब ठाकरे कृषि व्यवसाय व ग्रामीण परिवर्तन प्रकल्प (SMART)

प्रकल्पा चा कालावधी : ७ वर्ष (२०२०-२१ ते २०२६-२७)

उद्देश — लहान आति सिमांत शेतकरी तसेच कृषि नवउद्योजकांना केंद्रस्थानी ठेवून शेतमालाच्या सर्वसामावेशक आणि स्पर्धात्मक मूल्यसाखळ्यांच्या विकासासाठी मदत करणे.

लाभार्थी — शेतकरी उत्पादक कंपनी, महिला बचत गटांचे प्रभाग संघ (MSRLM)
महिला आर्थिक विकास महामंडळ लोक संचलित साधन केंद्र, प्राथमिक कृषि पतसंस्था, उत्पादक संघ, VSTF गावसमूह इ.

योजनेतील घटक :
१. उत्पादक भागीदारी उपप्रकल्प
२. बाजार संपर्कवाढ उपप्रकल्प
३. धान्य गोदाम आधारित उपप्रकल्प
४. नाविण्यपुर्ण पुरक उपप्रकल्प
५. कापूस मुल्यसाखळी विकास प्रकल्प

बाजार संपर्क वाढ उपप्रकल्प

स्वरूप : बाजारपेठेच्या संपर्क वाढीसाठी शेतकऱ्यांच्या संस्थांना सहाय्य

उद्देश : शेतकऱ्याला सध्या विक्री करीत असलेल्या बाजारापेक्षा नविन बाजारपेठेशी जोडणे.

पात्र लाभार्थी : समुदाय आधारीत नोंदणीकृत संस्था (CBO) संस्था नोंदणीकृत असावी

किमान लाभार्थी शेतकरी – ७५० (फळे/भाजीपाला) व २००० (धान्य पिके)

किमान २ वार्षिक सर्वसाधारण बैठकीचे इतिवृत्त

अनुदानाचा दर : अधिकतम ६० टक्के (VGF- व्यवहार्यता अंतर निधी नुसार)

उपप्रकल्पात प्रस्तावित बाबी–

बाजारपेठेला आवश्यक अशा गुणवत्तापूर्ण उत्पादनासाठी तांत्रिक सहाय्य व काणीपश्चात पायाभूत सुविधा (यंत्रसामग्री, गोदाम ई.)

उत्पादक भागीदारी उपप्रकल्प

स्वरूप : खरेदीदार आणि शेतकऱ्यांच्या संस्था यांच्यातील भागीदारी.

उद्देश : शेतकऱ्याला संघटीत खरेदीदाराशी (प्रक्रिया उद्योग, निर्यातदार,लघु व मध्यम उद्योजक मध्यस्थांची संख्या असलेल्या कार्यक्षम मुल्यसाखळ्या विकसीत करणे.)

पात्र लाभार्थी : समुदाय आधारीत नोंदणीकृत संस्था (CBO)

पात्रतेचे निकष : संस्था नोंदणीकृत असावी, किमान २५० भागधारक शेतकरी किमान वार्षिक उलाढाल रू.५.०० लाख असावी, खरेदीदार समवेतचा सामंजस्य करार.

अनुदानाचा दर : अधिकतम ६०% (VGF- व्यवहार्यता अंतर निधी नुसार)

उपप्रकल्पात प्रस्तावित बाबी–

खरेदीदाराला आवश्यक अशा गुणवत्तापुर्ण उत्पादनासाठी तांत्रिक सहाय्य व काढणीपश्चात सुविधा (यंत्रसामग्री, गोदाम ई.)

अधिक माहितीसाठी **website : smart-mh.org**

महाराष्ट्र शासन कृषि विभाग

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नांदेड.

कृषि यांत्रिकीकरण योजना

पात्र लाभार्थी सर्व खातेदार शेतकरी, शेतकरी गट/ FPO / सहकारी संस्था

आवश्यक कागदपत्रे ७/१२ व ८ अ, आधारकार्ड छायांकित प्रत, आधार संलग्न बँक खात्याचा पासबुकच्या प्रथम पानाची प्रत व संवर्ग प्रमाणपत्र.

अक्र.	घटक	समाविष्ट बाबी	अनुदान मर्यादा
१	कृषि यांत्रिकीकरण	ट्रॅक्टर,पावर टिलर,स्वयंचलित यंत्र व औजारे,ट्रॅक्टर व पावर टिलर चलित यंत्र व औजारे, पिक संरक्षण साधने, मनुष्य व बैल चलित औजारे, प्रक्रिया युनिट्स भाडे तत्वावर कृषि यंत्र व औजारे सेवा पुरवठा केंद्राची उभारणी (औजारे बँक) ई.	अ.जाती,अ.जमाती अल्प अत्यल्प, भूधारक शेतकरी व महिला ट्रॅक्टर - १.२५ लाख व इतर ५०% औजारे इतर लाभार्थी ट्रॅक्टर-१.०० लाख इतर औजारे-४०% किंवा मंजुर कमाल अनुदान मर्यादा यापैकी कमी असेल ती
२	औजारे बँक	ट्रॅक्टर + इतर पसंतीनुसार औजारे	रू.१०.०० लाख पर्यंत अनुदान ४०% रू.४.०० लाख रू.२५.०० लाख पर्यंत अनुदान ४०% १०.०० लाख

ऑनलाईन संकेतस्थळः mahadbtmahait.gov.in

अर्ज करण्याची प्रक्रिया सुरू आहे.

अधिक माहितीसाठी तालुका कृषि अधिकारी, मंडळ कृषि अधिकारी, कृषि सहाय्यक यांचेशी संपर्क करावा.

प्रधानमंत्री कृषि सिंचन योजना सन २०२१-२२
मुख्यमंत्री शाश्वत सिंचन योजना सन २०२१-२२

ठिबक सिंचन

उद्देश

१. सिंचनाखालील लागवडीयोग्य क्षेत्र वाढविणे.
२. उपलब्ध पाण्याची कार्यक्षमता वाढविणे.
३. पिकांच्या उत्पादनात व शेतकऱ्यांच्या उत्पन्नात वाढ करणे.

पात्र लाभार्थी

सर्व खातेदार शेतकरी
(यापूर्वी त्याच क्षेत्रावर मागील ७ वर्षात लाभ घेतलेला नसावा)

आवश्यक कागदपत्रे

१. ७/१२, ८अ चा उतारा २. संवर्ग प्रमाणपत्र (एससी., एसटी. साठी)
३. पाण्याचा स्त्रोत उपलब्ध प्रमाणपत्र

खर्च मर्यादा :

अ.क्र.	अंतर (mxm)	क्षेत्र ०.२ha	0.4 ha	1 ha
०१	१.२ x ०.६	३१४३६	५७२४१	१२७५०१
०२	१.८ x ०.६	२४५६९	४२९९२	९१५६०
०३	१.५ x १.५	२८१०६	४६९९५	९७२४५
०४	३ x ३	१५७९२	२६१९०	४७७५१

अनुदान :

अल्प व अत्यल्प भूधारक शेतकऱ्यांना खर्च मर्यादेच्या ८०% व इतर शेतकऱ्यांना खर्च मर्यादाच्या ७५% अनुदान देय आहे.

प्रधानमंत्री सुक्ष्म सिंचन योजनेतून ५५%/४५% व उर्वरीत पुरक अनुदान मुख्यमंत्रीशाश्वत सिंचन योजना २५%/३०% देय.

अर्ज करण्याची प्रक्रिया सुरू आहे. ऑनलाईन संकेतस्थळः mahadbtmahait.gov.in

अधिक माहितीसाठी तालुका कृषि अधिकारी, मंडळ कृषि अधिकारी, कृषि सहाय्यक यांचेशी संपर्क करावा.

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नांदेड.

प्रधानमंत्री कृषि सिंचन योजना सन २०२१-२२
मुख्यमंत्री शाश्वत सिंचन योजना सन २०२१-२२

तुषार सिंचन

उद्देश

१. सिंचनाखालील लागवडीयोग्य क्षेत्र वाढविणे.
२. उपलब्ध पाण्याची कार्यक्षमता वाढविणे.
३. पिकांच्या उत्पादनात व शेतकऱ्यांच्या उत्पन्नात वाढ करणे.

पात्र लाभार्थी

सर्व खातेदार शेतकरी
(यापूर्वी त्याच क्षेत्रावर मागील ७ वर्षात लाभ घेतलेला नसावा)

आवश्यक कागदपत्रे

१. ७/१२, ८अ चा उतारा   २. संवर्ग प्रमाणपत्र (एससी., एसटी. साठी)
३. पाण्याचा स्त्रोत उपलब्ध प्रमाणपत्र

खर्च मर्यादा :

(Cost in Rs)

Area	Pipe Dia. (mm)		
	63	75	90
Upto 0.4 ha	13211	NA	NA
Upto 1 ha	21588	24194	0
Upto 2 ha	31167	34657	0
Upto 3 ha	NA	NA	46779
Upto 4 ha	NA	NA	58995
Upto 5 ha	NA	NA	66789

अनुदान :

अल्प व अत्यल्प भूधारक शेतकऱ्यांना खर्च मर्यादेच्या ८०% व इतर शेतकऱ्यांना खर्च मर्यादाच्या ७५% अनुदान देय आहे.
प्रधानमंत्री सुक्ष्म सिंचन योजनेतून ५५%/४५% व उर्वरीत पुरक अनुदान मुख्यमंत्रीशाश्वत सिंचन योजना २५%/३०% देय.

अर्ज करण्याची प्रक्रिया सुरू आहे. ऑनलाईन संकेतस्थळः mahadbtmahait.gov.in

अधिक माहितीसाठी तालुका कृषि अधिकारी, मंडळ कृषि अधिकारी, कृषि सहाय्यक यांचेशी संपर्क करावा.

महाराष्ट्र शासन कृषि विभाग

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नांदेड.

गोपीनाथ मुंडे शेतकरी अपघात विमा योजना

कालावधी — ७ एप्रिल २०२१ ते ६ एप्रिल २०२२

लाभार्थ्याचे पात्रता निकष — राज्यातील सर्व वहीतीधारक खातेदार शेतकरी व शेतकऱ्यांच्या कुटूंबातील वहीतीधारक खातेदार म्हणून नोंद नसलेले कोणतेही १ सदस्य (आई-वडील) शेतकऱ्यांची पती/पत्नी मुलगा व अविवाहीत मुलगी यापैकी कोणतेही एक व्यक्ती असे १०-७५ वयोगटातील एकुण २ जणांना अपघाती विमा संरक्षण १ शेतकरी आणि १ शेतकऱ्यांच्या कुटूंबातील व्यक्ती.

विमा संरक्षणासाठी समविष्ट असलेले अपघात:

१. रस्ता/रेल्वे अपघात
२. विज पडून मृत्य
३. अपघाती विषबाधा
४. विजेचा धक्का
५. विज पडून मृत्यू
६. सर्प दंश
७. नक्षलवाद्याकडून होणाऱ्या हत्या
८. उंचावरून पडुन मृत्यू
९. खून
१०. जनावरांच्या हल्यामुळे किंवा चावल्यामुळे होणारे अपघाती मृत्यू
११. दंगल इ.मुळे होणारे अपघाती घटनांमुळे शेतकऱ्यांस मृत्यू किंवा अपंगत्व.

विम्या पासुन मिळणारे आर्थिक लाभ

अक्र.	अपघाताची बाब	नुकसान भरपाई
१	अपघाती मृत्यू	रू.२०००००/-
२	अपघातामुळे दोन डोळे अथवा दोन अवयव निकामी होणे.	रू.२०००००/-
३	अपघातामुळे एक डोळा व एक अवयव निकामी होणे.	रू.२०००००/-
४	अपघातामुळे एक डोळा अथवा एक अवयव निकामी होणे.	रू.१०००००/-

विमा कंपनी : **युनिव्हर्सल सोम्पो जनरल इंश्युरन्स कं.लि.**

टोल फ्री क्र. १८०० २२ ४०३०

विमा सल्लागार कंपनी : **ऑक्झिलियम इंश्युरंस ब्रेकिंग प्रा.लि.**

टोल फ्री क्र. १८०० २२० ८१२

सदर योजनेचा लाभ घेण्यासाठी व आवश्यक कागदपत्रा करिता तालुका कृषि अधिकारी, कृषि सहाय्यक यांच्याशी संपर्क साधावा.

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नांदेड.

एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान सन २०२१-२२

(कांदाचाळ)

पात्र लाभार्थी वैयक्तीक शेतकरी कांदा लागवड आहे किंवा लागवड करणारे

आवश्यक कागदपत्रे ७/१२, ८ अ चा नमुना, आधार कार्ड, आधार संलग्न राष्ट्रीयकृत बँक खाते पास बुकच्या प्रथम पानाची छायांकित प्रत, हमीपत्र, संवर्ग प्रमाणपत्र (अनु.जाती व अनु.जमाती करिता)

आकारमान व अनुदान

आकारमान	प्रकल्प खर्च प्रति चौ.मी.	अनुदान
०५ मे. टन	३५०००	१७५००/-
१० मे. टन	७००००	३५०००/-
१५ मे. टन	१०५०००	५२५००/-
२० मे. टन	१४००००	७००००/-
२५ मे. टन	१७५०००	८७५००/-

अर्ज करण्याची प्रक्रिया सुरू आहे. ऑनलाईन संकेतस्थळः mahadbtmahait.gov.in

अधिक माहितीसाठी तालुका कृषि अधिकारी, मंडळ कृषि अधिकारी, कृषि सहाय्यक यांचेशी संपर्क करावा.

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नांदेड.

एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान सन २०२१-२२

(पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर रोपवाटीका)

उद्देश : १. भाजीपाला पिकांची किडरोग मुक्त रोपे निमिर्ती करून उत्पन्न व उत्पादनात वाढ करणे.

२. रोपवाटीकेद्वारे स्थानिक शेतकऱ्यांना शेतीपुरक व्यवसाय उपलब्ध करून देणे.

३. पिक रचनेत बदल करून नविन तंत्रज्ञानाचा वापर करणे.

पात्र लाभार्थी प्रथम प्राधान्य कृषि पदविधर महिला, द्वितीय प्राधान्य कृषि पदविका महिला, तृतीय प्राधान्य महिला शेतकरी गट, त्यानंतर इतर लाभार्थी

आवश्यक कागदपत्रे ७/१२, ८ अ, आधार कार्ड छायांकीत प्रत, आधार संलग्न बँक खात्याचा पासबुकच्या प्रथम पानाची छायांकित प्रत, संवर्ग प्रमाणपत्र (अनु.जाती व अनु.जमाती प्रवर्गाकरिता)

आकारमान व अनुदान

अ.क्र.	बाब	प्रकल्प खर्च	अनुदान
1	10 आर. शेडनेट	460000/-	230000/-
2	10 आर. पॉलीटनेल		
3	62 प्लास्टीक क्रेट		
4	पॉवर नॅपसॅक स्प्रेअर		

अर्ज करण्याची प्रक्रिया सुरू आहे. ऑनलाईन संकेतस्थळः mahadbtmahait.gov.in

अधिक माहितीसाठी तालुका कृषि अधिकारी, मंडळ कृषि अधिकारी, कृषि सहाय्यक यांचेशी संपर्क करावा.

महाराष्ट्र शासन कृषि विभाग

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नांदेड.

एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान सन २०२१-२२

(वैयक्तीक शेततळे अस्तरीकरण)

उद्देश : १. फलोत्पादन पिकांसाठी संरक्षित सिंचन सुविधा निर्माण करणे.

२. दुष्काळी भागांमध्ये फलोत्पादन पिकांच्या क्षेत्र विस्तारासाठी सिंचन सुविधा निर्माण करणे.

पात्र लाभार्थी

मनरेगा, आरकेव्हीव्हाय, मागेल त्याला शेततळे, इतर योजना व स्वखर्चाने खोदकाम केलेल्या तळ्यांना प्लास्टीक अस्तरीकरण करणारे शेतकरी

आवश्यक कागदपत्रे

७/१२, ८ अ, आधार कार्ड छायांकीत प्रत, आधार संलग्न बँक खात्याचा पासबुकच्या प्रथम पानाची छायांकित प्रत, संवर्ग प्रमाणपत्र (अनु.जाती व अनु.जमाती प्रवर्गाकरिता)

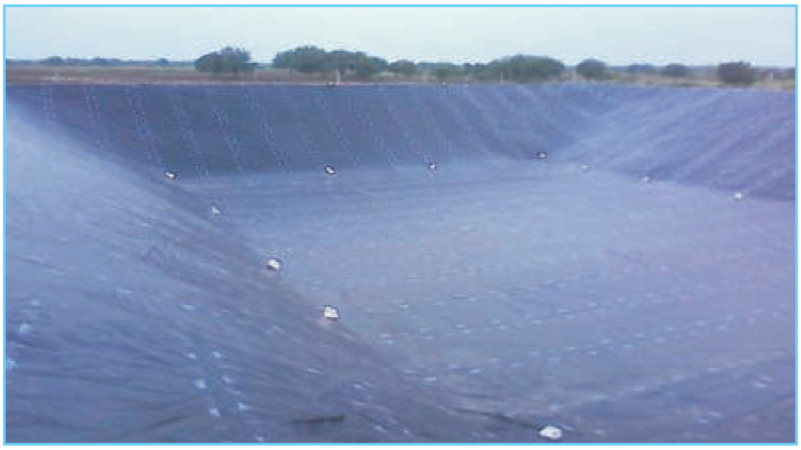

आकारमान व अनुदान

अ.क्र.	आकारमान	प्रकल्प खर्च रूपये	अनुदान
१	१५ x १५ x ३	५६५५१/-	२८२७५/-
२	२० x १५ x ३	६३१९६/-	३१५९८/-
३	२० x २० x ३	८२४३६/-	४१२१८/-
४	२५ x २० x ३	९९३४२/-	४९६७१/-
५	२५ x २५ x ३	११७३९९/-	५८७००/-
६	३० x २५ x ३	१३५४५७/-	६७७२८/-
७	३० x ३० x ३	१५६१२७/-	७५०००/-

अर्ज करण्याची प्रक्रिया सुरू आहे. ऑनलाईन संकेतस्थळः mahadbtmahait.gov.in

अधिक माहितीसाठी तालुका कृषि अधिकारी, मंडळ कृषि अधिकारी, कृषि सहाय्यक यांचेशी संपर्क करावा.

महाराष्ट्र शासन कृषि विभाग

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नांदेड.

एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान सन २०२१-२२

(रायपनिंग चेंबर)

उद्देश : १. मोठ्या प्रमाणावर उत्पादीत होणाऱ्या फलोत्पादन उत्पादनाचे बाजार नियंत्रण

२. फलोत्पादन पिकांचे आयुष्य वाढविणे.

पात्र लाभार्थी वैयक्तीक शेतकरी, शेतकरी समुह, शेतकरी उत्पादक कंपनी.

आवश्यक कागदपत्रे ७/१२, ८ अ, आधार कार्ड छायांकीत प्रत, आधार संलग्न बँक खात्याचा पासबुकच्या प्रथम पानाची छायांकित प्रत, संवर्ग प्रमाणपत्र (अनु.जाती व अनु.जमाती प्रवर्गाकरिता)

आकारमान व अनुदान

रायपनिंग चेंबर अनुदान (खर्चाच्या ३५ टक्के)

अ.क्र.	क्षमता	प्रकल्प खर्च प्रति मे.टन	अनुदान प्र.मे.टन
१	कमाल ३०० मे.टन मर्यादेत	१०००००/-	३५०००

अर्ज करण्याची प्रक्रिया सुरू आहे. ऑनलाईन संकेतस्थळ: mahadbtmahait.gov.in

अधिक माहितीसाठी तालुका कृषि अधिकारी, मंडळ कृषि अधिकारी, कृषि सहाय्यक यांचेशी संपर्क करावा.

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नांदेड.

एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान सन २०२१-२२

(मल्चींग)

उद्देश : १. मल्चींग पेपरचा वापर केल्याने तणांची वाढ होत नाही.

पात्र लाभार्थी वैयक्तीक शेतकरी, शेतकरी समुह.

आवश्यक कागदपत्रे ७/१२, ८ अ, आधार कार्ड छायांकीत प्रत, आधार संलग्न बँक खात्याचा पासबुकच्या प्रथम पानाची छायांकित प्रत, संवर्ग प्रमाणपत्र (अनु.जाती व अनु.जमाती प्रवर्गाकरिता)

आकारमान व अनुदान

अ.क्र.	आकारमान	प्रकल्प खर्च प्रति चौ.मी.	अनुदान
१	१.०० हे.	३२०००/-	१६०००/-

अर्ज करण्याची प्रक्रिया सुरू आहे. ऑनलाईन संकेतस्थळः mahadbtmahait.gov.in

अधिक माहितीसाठी तालुका कृषि अधिकारी, मंडळ कृषि अधिकारी, कृषि सहाय्यक यांचेशी संपर्क करावा.

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नांदेड.

एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान सन २०२१-२२

(शितगृह)

उद्देश : १. मोठ्या प्रमाणावर उत्पादीत होणाऱ्या फलोत्पादन उत्पादनाचे बाजार नियंत्रण

२. फलोत्पादन पिकांचे आयुष्य वाढविणे.

पात्र लाभार्थी — वैयक्तीक शेतकरी, शेतकरी समुह, शेतकरी उत्पादक कंपनी.

आवश्यक कागदपत्रे — ७/१२, ८ अ, आधार कार्ड छायांकीत प्रत, आधार संलग्न बँक खात्याचा पासबुकच्या प्रथम पानाची छायांकित प्रत, संवर्ग प्रमाणपत्र (अनु.जाती व अनु.जमाती प्रवर्गाकरिता)

आकारमान व अनुदान

शितगृह अनुदान (खर्चाच्या ३५ टक्के)

अ.क्र.	क्षमता	प्र.खर्च प्रति मे.टन	अनु. प्रति मे.टन
१	एका उत्पादनासाठी कमाल मर्यादा ५००० मे.टन	८०००/-	२८००/-
२	एकापेक्षा अधिक उत्पादनासाठी कमाल ५००० मे.टन	१००००/-	३५००/-

अर्ज करण्याची प्रक्रिया सुरू आहे. ऑनलाईन संकेतस्थळ: mahadbtmahait.gov.in

अधिक माहितीसाठी तालुका कृषि अधिकारी, मंडळ कृषि अधिकारी, कृषि सहाय्यक यांचेशी संपर्क करावा.

महाराष्ट्र शासन कृषि विभाग

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नांदेड.

एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान (सामुहिक शेततळे)

लाभार्थी निकष

शेतकरी समूहाकडे फलोत्पादन व (फळे, फुले, भाजीपाला, मसाला पिके ई.) पिके असणे आवश्यक

आवश्यक कागदपत्रे

७/१२, ८ अ चा नमुना, आधार कार्ड, आधार संलग्न राष्ट्रीयकृत बँक खाते पास बुकच्या प्रथम पानाची छायांकित प्रत, हमीपत्र, संवर्ग प्रमाणपत्र (अनु.जाती व अनु.जमाती करिता)

ऑनलाईन संकेतस्थळः mahadbtmahait.gov.in

(अर्ज करताना शेतकरी गट निवडावे)

आकारमान व अनुदान

आकारमान (मीटर)	अनुदान (१००% अनुदान)
३४ x ३४ x ४.७०	३.३९ लाख
२४ x २४ x ४	१.७५ लाख

अधिक माहितीसाठी तालुका कृषि अधिकारी, मंडळ कृषि अधिकारी, कृषि सहाय्यक यांचेशी संपर्क करावा.

महाराष्ट्र शासन कृषि विभाग

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नांदेड.

केंद्र शासन सहाय्यित प्रधानमंत्री सूक्ष्म अन्न प्रक्रिया योजना (PMFME)

उद्देश

असंघटीत उद्योगांना संघटीत करणे, कार्यरत असलेले व नविन स्थापित होणारे वैयक्तिक सुक्ष्म अन्न प्रक्रिया उद्योग तसेच शेतकरी उत्पादक कंपनी/गट/संघटन व सहकारी उत्पादक संस्था यांची पतमर्यादा वाढविणे. फळे,भाजीपाला,अन्नधान्य,कडधान्ये,तेलबिया,मसाला पिके,मत्स्य,दुग्ध व किरकोळ वन उत्पादनावर आधारित सुक्ष्म अन्न प्रक्रिया उद्योग.

पात्र लाभार्थी

* वैयक्तिक लाभार्थी, युवक, शेतकरी, महिला, उद्योजक, कारागिर, बेरोजगार, भागिदार व मर्यादित दायित्व असलेले भागिदार.
* गट लाभार्थी – स्वंय सहाय्यता गट (SHG) उत्पादक गट/संस्था/ कंपनी, उत्पादक सहकारी संस्था इ.

लाभार्थी निकष

अर्जदार उद्योगावर मालकी अधिकार (प्रोप्रायटरी/भागीदारी)

वैयक्तीक

अर्जदाराचे वय १८ वर्ष व किमान ८वी पास. प्रकल्प किंमतीच्या किमान १० ते ४०% लाभार्थी हिस्सा देण्याची व उर्वरित बँक कर्ज घेण्याची तैयारी असावी.

गट

- एक जिल्हा एक उत्पादन (ODOP) धोरणानुसार निवडलेल्या
- उत्पादनाच्या प्रक्रियेमध्ये कार्यरत FPO, SHG, उत्पादक सहकारी संस्था यांचे नविन उद्योगांना प्राधान्य तसेच Non-ODOP उत्पादनांना देखील लाभ देय आहे.
- FPO/कंपनी/सहकारी उत्पादक यांची उलाढाल किमान १ कोटी असावी.
- हाताळल्या जाणाऱ्या उत्पादनाबाबत ३ वर्षाचा अनुभव.

नांदेड जिल्ह्याकरिता एक जिल्हा एक उत्पादन हळद व इतर मसाले उत्पादने.

* प्रकल्प किंमत व खेळत्या भांडवलासाठी कमीत कमी १०% आणि जास्तीत जास्त ४०% स्वनिधी भरण्यासाठीची तरतूद FPO/SHG/उत्पादक सहकारी संस्था यांची आसावी किंवा सदर रक्कम राज्य शासनाच्या योजनेतून मंजूर असावी.
* एक जिल्हा एक उत्पादन (ODOP) अंतर्गत नविन व सद्यस्थितीत कार्यरत तसेच Non-ODOP अंतर्गत सद्यस्थितीत कार्यरत सुक्ष्म अन्न प्रक्रिया उद्योगांचे विस्तारिकरण, आधूनिकीकरण करता येते.

अर्थसहाय्य :

अक्र.	बाब	अनुदान मर्यादा
१	वैयक्तिक लाभार्थी भांडवली गुंतवणूकीकरिता	३५% रू.१०.०० लाखापर्यंत
२	भांडवली गुंतवणुक व सामाईक पायाभूत सुविधा, गट लाभार्थी	३५% अनुदान कमाल केंद्र शासनाच्या विहित मर्यादेत
३	मार्केटींग व ब्रॅन्डींग	५०% अनुदान कमाल केंद्र शासनाच्या विहित मर्यादेत
४	इन्क्यूबेशन सेंटर	शासकीय संस्था – १००% खाजगी संस्था – ५०% अनु.जाती व जमाती – ६०%
५	स्वयंसहाय्यता गटांना सदस्यांना वीज भांडवल (MSRLM व MSULM मार्फत)	रू.४०००० प्रति सदस्य
६	प्रशिक्षणासाठी	१००% अनुदान

: Website :

www.pmfme.mofpi.gov.in

महाराष्ट्र शासन कृषि विभाग

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नांदेड.

एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान सन २०२१-२२

(शेडनेट हाऊस)

आवश्यक कागदपत्रे

७/१२, ८ अ चा नमुना, आधार कार्ड, आधार संलग्न राष्ट्रीयकृत बँक खाते पास बुकच्या प्रथम पानाची छायांकित प्रत, हमीपत्र, संवर्ग प्रमाणपत्र (अनु.जाती व अनु.जमाती करिता)

आकारमान व अनुदान

अ.क्र.	आकारमान	प्रकल्प खर्च प्रति चौ.मी.	अनुदान
१	१००८ चौ.मी.	७४२	३५५०००/-
२	२०४८ चौ.मी.	७१०	७१००००/-
३	३०४० चौ.मी.	७१०	१०६५०००/-
४	४००० चौ.मी.	७१०	१४२००००/-

(टिप : १००८ चौ.मी. शेडनेट उभारणीसाठी प्रकल्प खर्च रू.७४२/- प्रति चौ.मी. असून रू.७१०/- ग्राह्य धरण्यात येणार आहे. उर्वरीत खर्च प्रति चौ.मी. रू.३४/- लाभार्थ्यांना स्वत: करावा लागेल. सदर बाबीसाठी जास्तीत जास्त अनुदान रू.३५५०००/- देय आहे.)

अर्ज करण्याची प्रक्रिया सुरू आहे.

ऑनलाईन संकेतस्थळ: mahadbtmahait.gov.in

अधिक माहितीसाठी तालुका कृषि अधिकारी, मंडळ कृषि अधिकारी, कृषि सहाय्यक यांचेशी संपर्क करावा.

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नांदेड.

एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान सन २०२१-२२

(पॅक हाऊस)

उद्देश

१. मोठ्या प्रमाणावर उत्पादित होणाऱ्या नाशवंत फलोत्पादन पिकांचे आयुष्य वाढविणे.

२. फलोत्पादन पिकांचे संकलन करून प्रतवारी करून पॅकींग करून उत्पन्न वाढविणे.

पात्र लाभार्थी

वैयक्तीक शेतकरी, शेतकरी समुह.

आवश्यक कागदपत्रे

७/१२, ८ अ चा नमुना, आधार कार्ड छायांकित प्रत, आधार संलग्न राष्ट्रीयकृत बँक खाते पास बुकच्या प्रथम पानाची छायांकित प्रत, हमीपत्र, संवर्ग प्रमाणपत्र (अनु.जाती व अनु.जमाती करिता)

- अनुदान व क्षमता -

पॅक हाऊस अनुदान (खर्चाच्या ५० टक्के)

अक्र.	बाब	प्रकल्प खर्च	अनुदान ()५०%
१	पॅक हाऊस	४०००००/-	२०००००/-

अर्ज करण्याची प्रक्रिया सुरू आहे.

ऑनलाईन संकेतस्थळ: mahadbtmahait.gov.in

अधिक माहितीसाठी तालुका कृषि अधिकारी, मंडळ कृषि अधिकारी, कृषि सहाय्यक यांचेशी संपर्क करावा.

महाराष्ट्र शासन कृषि विभाग

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नांदेड.

नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प

घटक व अर्थसहाय्याचे प्रमाण

घटकाचे नाव	उपघटकाचे नाव	लाभार्थीचे स्वरुप	अर्थसहाय्याचे प्रमाण	
			० ते २ हे.	२ ते ५ हे.
हवामान अनुकूल कृषि पद्धती (Climate Smart Agriculture and Resilient Farming Systems)				
हवामान अनुकूल आधुनिक शेती तंत्रज्ञानाची प्रात्यक्षिके (शेती शाळा)	हवामान अनुकूल तंत्रज्ञान शेती शाळा	लागू नाही	१००	१००
जमिनीमध्ये कर्ब ग्रहणाचे प्रमाण वाढविणे (वृक्ष व फळबाग लागवड)	वृक्ष लागवड (बांधावर / गटामध्ये लागवड)	सामाईक	१००	१००
	वृक्ष लागवड (बांधावर / गटामध्ये लागवड)	वैयक्तिक	७५	६५
	फळबाग लागवड - (आंबा / मोसंबी / संत्रा / सिताफळ / पेरु / डाळींब)	वैयक्तिक	१००	१००
संरक्षित शेती	शेडनेट हाऊस (GI पाईप)	वैयक्तिक	७५	६५
	पॉली हाऊस	वैयक्तिक	७५	६५
	पॉली टनेल	वैयक्तिक	७५	६५
	पॉली हाऊस / शेडनेट हाऊसमध्ये भाजीपाला / फुलपिकांचे लागवड साहित्य	वैयक्तिक	७५	६५
	पॉली टनेलमध्ये भाजीपाला / फुलपिकांचे लागवड साहित्य	वैयक्तिक	७५	६५
एकात्मिक शेती पद्धती	बंदिस्त शेळीपालन	वैयक्तिक	७५	७५
	परसबागेतील कुक्कुटपालन	वैयक्तिक	७५	७५
	रेशीम उद्योग	वैयक्तिक	७५	६५
	मधुमक्षिका पालन	वैयक्तिक	७५	६५
	गोड्या पाण्यातील मत्स्यपालन	वैयक्तिक	७५	६५
	इतर कृषि आधारित उद्योग	वैयक्तिक	७५	६५
जमिनीचे आरोग्य सुधारणे	गांडूळ खत उत्पादन युनिट, नाडेप कंपोस्ट उत्पादन युनिट	वैयक्तिक	७५	६५
	सेंद्रिय निविष्ठा उत्पादन युनिट	वैयक्तिक	७५	६५
हवामान अनुकूल कृषि यांत्रिकीकरण	ट्रॅक्टर	वैयक्तिक	५०	४०
	पॉवरटिलर	वैयक्तिक	५०	४०
	स्वयंचलित यंत्रे	वैयक्तिक	५०	४०
	स्पेशलाईज्ड स्वयंचलीत यंत्रे	वैयक्तिक	५०	४०
	स्वयंचलित फलोत्पादन यंत्रे	वैयक्तिक	५०	४०
	ट्रॅक्टर / पॉवर टिलर चलीत अवजारे / उपकरणे	वैयक्तिक	५०	४०
	पीक संरक्षक उपकरणे	वैयक्तिक	५०	४०
	स्पेशलाइज्ड कृषी उपकरणे	वैयक्तिक	५०	४०
	काढणी पश्चात तंत्रज्ञान उपकरणे	वैयक्तिक	६०	५०
	रुंद वाफा व सरी पेरणी यंत्र (बीबीएफ यंत्र)	वैयक्तिक	६०	६०
पाण्याचा कार्यक्षम व शाश्वत पद्धतीने वापर करण्यास प्रोत्साहन देणे (Promoting Efficient and Sustainable Use of Water for Agriculture)				
क्षेत्र उपचार	सलग समतल चर मॉडेल ५ ते ८ (०.३० मीटर)	सामाईक	१००	
	सलग समतल चर मॉडेल ५ ते ८ (०.४५ मीटर)	सामाईक	१००	
	खोल सलग समपातळी चर	सामाईक	१००	
ओघळीवरचे उपचार	अनघड दगडाचे बांध	सामाईक	१००	
	माती नाला बांध	सामाईक	१००	

घटकाचे नाव	उपघटकाचे नाव	लाभार्थीचे स्वरुप	अर्थसहाय्याचे प्रमाण	
			० ते २ हे.	२ ते ५ हे.
	सिमेंट नाला बांध	सामाईक	१००	
	गॅबियन बांध	सामाईक	१००	
नवीन पाणी साठवण संरचनांची निर्मिती	सामुदायिक शेततळे (इनलेट व आऊटलेटसह / शिवाय व अस्तरीकरणासह)	सामाईक	१००	१००
	शेततळे (इनलेट व आऊटलेट शिवाय व अस्तरीकरणासह) शेततळे (इनलेट व आऊटलेटसह व अस्तरीकरणाशिवाय)	वैयक्तिक	कमाल रु. ५००००/-	कमाल रु. ५००००/-
	शेततळे अस्तरीकरण	वैयक्तिक	७५	६५
	विहीर	वैयक्तिक	१००	१००
जुन्या जलसाठ्यांचे पुनरुज्जीवन करणे (गाळ काढणे / खोलीकरण / दुरुस्ती)	जुन्या जलसाठ्यांचे पुनरुज्जीवन करणे (गाळ काढणे / खोलीकरण / दुरुस्ती)	सामाईक	१००	
भुजल पुनर्भरण	भुजल पुनर्भरण (विहीरींचे / कुपनलिकांचे पुनर्भरण)	वैयक्तिक	१००	
कृषि क्षेत्रावरील पाणी संरक्षितता	मुलस्थानी जलसंधारण (शेत बांध बंदिस्ती / ढाळीचे बांध बंदिस्ती)	वैयक्तिक	१००	
	रुंद वाफा व सरी तंत्रज्ञान अवलंबण्यास प्रोत्साहन	वैयक्तिक	१००	१००
सुक्ष्म सिंचन पद्धती	ठिबक सिंचन	वैयक्तिक	८०	७५
	तुषार सिंचन	वैयक्तिक	८०	७५
संरक्षित सिंचन	पाणी उपसा साधने (पंपसंच)	वैयक्तिक	७५	६५
	पाईप (एचडीपी / पीव्हीसी)	वैयक्तिक	७५	६५
हवामान अनुकूल काढणीपश्चात व्यवस्थापन व मुल्य साखळीचे बळकटीकरण (Climate Smart Post Harvest Management and Value Chain Promotion)				
शेतकरी उत्पादक कंपन्यांना प्रोत्साहन देणे (Promoting Farmer Producer Companies)				
अस्तित्वातील FIG / FPO / FPCs यांना सहाय्य करणे	शेतकरी गट / शेतकरी उत्पादक संघ / शेतकरी उत्पादक कंपनी यांचे सशक्तीकरण करणे	शेतकरी गट / बचत गट / उत्पादक कंपनी	६०	
भाडे तत्वावर कृषि अवजारे सेवा केंद्राची निर्मिती करणे	भाडे तत्वावर कृषि अवजारे सेवा केंद्राची निर्मिती करणे – अवजारे खरेदी	शेतकरी गट / बचत गट / उत्पादक कंपनी	६०	
हवामान अनुकूल वस्तुंसाठी उदयोन्मुख मुल्य-शृंखला बळकट करणे (Strengthening Emerging Value Chains)				
वित्तीय संस्था / व्यावसायिक बँका यांनी मुल्यांकन केलेल्या व्यावसायिक प्रस्तावांना सहाय्य करणे (शेतकरी गट / शेतकरी उत्पादक संघ / शेतकरी उत्पादक कंपनी)	कृषि उत्पादनांचे संकलन युनिट	शेतकरी गट / बचत गट / उत्पादक कंपनी	६०	
	कृषि उत्पादनांचे वर्गीकरण व प्रतवारी युनिट		६०	
	गोदाम व छोटे वेअर हाऊस		६०	
	फळ पिकविणे युनिट		६०	
	प्राथमिक प्रक्रिया युनिट		६०	
	फळे व भाजीपाला वाहतुकीसाठी वाहन		६०	
	वातानुकुलीत विक्री केंद्र		६०	
	व्हेंडींग कार्ट		६०	
बियाणे पुरवठा शृंखलाची कामगिरी सुधारणे (Improving the Performance of Seed Supply Chain)				
हवामान अनुकूल वाणांचे पायाभुत व प्रमाणित बियाण्यांचे बीजोत्पादन करणे	हवामान अनुकूल वाणांचे पायाभुत व प्रमाणित बियाण्यांचे बीजोत्पादन करणे	वैयक्तिक / शेतकरी गट / उत्पादक कंपनी	१००	१००
बियाणे हबसाठी पायाभुत सुविधांचा विकास करणे	बियाणे प्रक्रिया उपकरणे	शेतकरी गट / उत्पादक कंपनी	६०	
	बियाणे सुकवणी यार्ड	शेतकरी गट / उत्पादक कंपनी	६०	
	बियाण्याची साठवण / गोदाम	शेतकरी गट / उत्पादक कंपनी	६०	
	बियाणे उत्पादक शेतकऱ्यांचे प्रशिक्षण	वैयक्तिक	रु. ५००/- प्रती व्यक्ती प्रती दिन	

नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प (POCRA)

वैयक्तिक घटकाचा लाभ देणेसाठी कार्यपध्दती

शेतकऱ्याची ऑनलाईन नोंदणी व घटकासाठी अर्ज (जमिनीचा ७/१२, ८अ, सामाजिक प्रवर्गातील असल्याबाबतचा पुरावा व अपंगत्वाचे प्रमाणपत्र)

⬇

समूह सहाय्यक /ग्राम कृषि संजीवनी समिती (VCRMC)

⬇

ग्राम कृषि संजीवनी समितीची (VCRMC) मान्यता

⬇

तांत्रिक पडताळणी -कृषि सहाय्यक

⬇

पुर्वसंमती उपविभगीय कृषि अधिकारी/तालुका कृषि अधिकारी

⬇

लाभार्थ्यांमार्फत मंजूर घटकाची अंमलबजावणी

⬇

घटकाची अंमलबजावणी केली असलेबाबात शेतकऱ्यांने समूह सहाय्यक/कृषि सहाय्यक यांना ऑनलाईन अवगत करणे

⬇

माका तपासणी (कृषि सहाय्यक/कृषि पर्यवेक्षक)

⬇

प्रस्तावांची छाननी-उपविभाग स्तर(लेखाधिकारी)

⬇

उपविभागीय कृषि अधिकारी स्तर मंजुरी व अनुदान अदायगीची शिफारस

⬇

आधार संलग्न बँक खात्यामध्ये (DBT) द्वारे अनुदान अदायगी

कृषि विभाग महाराष्ट्र शासन

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नांदेड.

नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प

POCRA

रेशीम उद्योग

रेशीम उद्योग का?

१.शेतीला उत्कृष्ठ जोडधंदा,अल्प कालावधीचे पीक
२.वर्षातून ४ ते ७ पीके घेता येतात.
३.एकदा केलेली तुती लागवड १२ ते १५ वर्ष पर्यत राहते.
४.पर्यावरण पुरक व्यावसाय.
५.कुटूंबातील महिला,पुरुष,मुले यांचे व्दारे सहज करता येणारा उद्योग.
६.इतर पिकांच्या तूलनेत कमी पाण्यात येणारे पिक.
७.शासनाकडून किमान आधारभूत किंमत मध्ये रेशीम कोष खरेदी.
८.शेतकऱ्यांना इतर कोष विक्रीची मूभा.
९.फांदी पध्दतीमुळे कमी मनुष्यबळ लागते.
१०.तुतीचा शिल्लक पाला दुभत्या जनावरांचे खाद्य.

अर्ज ऑनलाईन करण्यासाठी आवश्यक कागदपत्रे व अनुदान :

रेशीम उद्योग मधील घटकांचा अनुदानावर लाभ घेण्याकरीता https://dbt.mahapocra.gov.in या संकेतस्थळावर ऑनलनाईन पध्दतीने नोंदणी करावी.त्याकरीता खालील प्रमाणे कागदपत्र आवश्यक आहेत.

१. अर्जदाराचा ७/१२ व ८ अ चा उतारा-कमाल जमिन धारणा ५ हे पर्यत असावी.
२. जातीचा पुरावा (अनु.जाती/अनु.जमाती करीता) .
३. विधवा परीतक्त्या असलयास त्याचे प्रमाणपत्र .
४. आधार कार्ड .

अ. क्र.	घटक/उपघटक	एकक	मंजुर मापदंडानुसार खर्च	अनुदान मर्यादा	
				सर्वसाधारण (७५% अनुदान)	अनु.जाती /जमाती (९० % अनुदान)
१.	तुती रोपे तय्यार करणे	प्रति एकर	१,५०,००० /-	१,१२,५००/-	१,३५,०००/-
२.	तुती रोपे लागवड	प्रति एकर	५०,०००/-	३७,५००/-	४५,०००/-
३.	दर्जेदार कोष तय्यार करण्यासाठी साहित्य /औजारे	प्रति लाभार्थी	७५,०००/-	५६,२५०/-	६७,५००/-
४.	किटकसंगोपन गृह बांधणीसाठी सहाय्य	मॉडेल I (१००० चौ.फुट)	१,६८,६३९/-	१,२६,४७९/-	१,५१,७७५/-
		मॉडेल II (६०० चौ.फुट)	९५,१९७/-	७१,३९७/-	८५,६९९/-

अधिक माहिती करीता आपल्या गावाच्या कृषि सहाय्यक,समुह सहाय्यक यांच्याशी संपर्क साधावा..

कृषि विभाग महाराष्ट्र शासन
जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नांदेड.
नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प

बांबु लागवड

उद्देश–

जिल्ह्यात नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प (पोक्रा) अंतर्गत निवडलेल्या गावांमध्ये वानिकी आधारित शेतीपध्दती अंतर्गत बांबू वृक्ष लागवड या घटकास प्राधान्य दिले आहे.बांबू हे उत्कृष्ट नुतनीकृत जैव इंधन संसाधन,लाकूड आणि कागद याकरिता उपयुक्त मानले जाते.

अर्ज ऑनलाईन करण्यासाठी आवश्यक कागदपत्रे व अनुदान :

बांबू वृक्ष लागवड घटकाचा अनुदानावर लाभ घेण्याकरीता **https://dbt.mahapocra.gov.in** या संकेतस्थळावर ऑनलनाईन पध्दतीने अर्जाची नोंदणी करावी.त्याकरीता खालील प्रमाणे कागदपत्र आवश्यक आहेत.

१. अर्जदाराचा ७/१२ व ८ अ चा उतारा-कमाल जमिन धारणा ५ हे पर्यंत असावी.
२. जातीचा पुरावा (अनु.जाती/अनु.जमाती करीता) .
३. विधवा परीतक्त्या असलयास त्याचे प्रमाणपत्र .
४. आधार कार्ड .
५.माती परिक्षण अहवाल

बांबु लागवड पध्दती

शेतकऱ्यांच्या वैयक्तिक क्षेत्रावर वानिकी आधारित शेतीपध्दती अंतर्गत बांबू लागवड करणे अभिप्रेत आहे.यामध्ये लाभार्थीच्या शेतात,शेताच्या बांधावर ,वैयक्तिक /सामुदायिक शेततळयाच्या बांधावर बांबू लागवडीस प्रोत्साहन दिले जाईल.

या घटकांतर्गत खालील बाबींचा सामावेश आहे.

परिघीय क्षेत्र व बांधावरील लागवड अंतर्गत परिघीय क्षेत्रावर तसेच बांधावर बांबूची लागवड करता येईल. यामध्ये ५ मि. अंतरावर वृक्षरोपणासाठी प्रति रोप अर्थसहाय्य देण्यात येईल, त्यानुसार शेतकऱ्यांस अनुदान अदायगी करण्यासाठी प्रत्येकी ५ मि. अंतरावरील रोपांची परिगणना करण्यात येईल.

२. जास्त घनतेची लागवड करणे :शेतकऱ्यांच्या शेतामध्ये प्रति हेक्टर जास्तीत जास्त ४०० रोपे या प्रमाणात अर्थसहाय्य देण्यात येईल.एका अर्जदारास किमान २ हेक्टर पर्यंत लाभ देय राहिल.

१.लागवडीचे अंतर ५X५ -४०० रोपे
२. लागवडीचे अंतर ६X६ -२८० रोपे

लाभार्थी निवड निकष व अर्जप्रक्रिया

१. अल्प व अत्यल्प व ५ हेक्टर पर्यंत जमीन धारणा असलेले शेतकरी.
२. अर्थ सहाय्य जास्तीत जास्त २ हेक्टर पर्यंत देय .

अर्थसहाय्य

वानिकी आधारित शेतीपध्दती अंतर्गत बांबू लागवड या घटकांतर्गत बांधावरील प्रती रोप लागवडीसाठी रक्कम रुपये २४० /- हा आर्थिक मापदंड आहे.

बांबु लागवडीचे फायदे::

१) जीवनचक्र साधारणपणे ४० वर्षांपर्यंत चालू राहते
२) ४ ते ५ वर्षांपासून सतत नियमितपणे बांबूचे उत्पादन
३) बाबूपासून कागद, चटया, दांडया, टोपल्या, खोकी, पत्रे, फर्निचर आदि उत्पादने तयार होतात . यांना मोठ्या प्रमाणावर मागणी असते .
४.व्यवस्थापन व मजुरावरील खर्च कमी.

अ.क्र.	घटक/बाब	प्रति रोप अंदाजे खर्च (रु.)			
		प्रथम वर्ष	व्दितीय वर्ष	तृतीय वर्ष	एकुण खर्च
१	रोप किंमत (वाहतुक खर्चासह)	३०			
२	खडडे खोदने (०.३०x३०x०.३० मी)	१५			
३	खत टाकुन रोपे लावणे (१घमेले कुजलेले शेनखत व २०० ग्रॅम सिंगल सुपर फॉस्फेट)	१५			
४	निंदनी व डवरणी	१०	१०	१०	३०
५	सिंचन करणे व नांग्या भरणे	५०	१०	१०	७०
६	कुंपण करणे व सुरक्षेचे काम	५०	५	१०	६५
७	खताची किंमत	१०	५	०	१५
	एकुण खर्च	**१८०**	**३०**	**३०**	**२४०**

अनुदान मर्यादा:

बांबू लागवड करण्यासाठी बाबनिहाय मंजूर केलेल्या मापदंडाच्या अल्प व अत्यल्प शेतकऱ्यांना (५ हे पेक्षा कमी जमीन धारणा) ७५ % व सर्वसाधारण शेतकरी (२ ते ५ हे जमीन धारणा) ६५ % टक्के अनुदान देय राहिल.सदर देय अनुदान तीन वर्षासाठी वर्षनिहाय ५०:३०:२० या प्रमाणात अदा करण्यात येईल.

अ.क्र.	जास्त घनतेच्या लॉक वृक्षरोपण (प्रति हेक्टर कलमे संख्या)	एकुण खर्च प्रति हे.रु.	देय अनुदान जास्तीत जास्त रुपये	
			अल्प अत्यल्प शेतकरी ७५ % प्रमाणे	२ ते ५ हे जमीन धारणा असलेले शेतकरी ६५ %प्रमाणे
१	२८० (अंतर ६X६ मी)	६७२००	५०४००	४३६८०
२	४०० (अंतर ५X५ मी)	९६०००	७२०००	६२४००

सार्वजनिक क्षेत्रावर बांबू लागवड (ग्रामपंचायत व इतर शासकिय क्षेत्र)

सार्वजनिक क्षेत्रावर (ग्रामपंचायत व इतर शासकिय क्षेत्र) वानिकी आपधरित शेतीपध्दती अंतर्गत बांबू लागवड करणे अभिप्रेत आहे.यामध्ये शासकीय पडीक जतीन,गायरान,गावठाण ई.क्षेत्रावर तसेच नाला काठ ,सलग समतल चर व खोल समपातळी चरांच्या बांधावर बांबु लागवडीस १०० टक्के अनुदान देय राहिल.देय अनुदान तीन वर्षासाठी ५०:३०:२० या प्रमाणात अदा करता येईल.

अधिक माहितीसाठी तालुका कृषि अधिकारी, मंडळ कृषि अधिकारी, समूह सहाय्यक, कृषि सहाय्यक यांचेशी संपर्क करावा.

महाराष्ट्र शासन कृषि विभाग

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नांदेड.

नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प

शेततळ्यातील मत्स्यपालन

शेतकरी बंधुंनो/भगीनींनो नमस्कार

नांदेड जिल्ह्यामध्ये या वर्षी सरासरीच्या १२० टक्के पाऊस झाला आहे. सर्व नदी-नाले तुडुंब भरून वाहत आहेत. शेततळ्यांमध्ये मुबलक प्रमाणात पाणी आहे. शेततळ्यांच्या पाण्याचा उपयोग सिंचनासोबतच मत्स्यपालनसाठी करता येतो. मत्स्यपालन हा अत्यंत किफायतशीर शेती पुरक उद्योग असल्याचे निदर्शनास येत आहे.

नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प (पोकरा) अंतर्गत गोड्या पाण्यातील मत्स्यपालन करण्याकरिता प्रोत्साहन देण्यात येत आहे. शेततळ्यातील मत्स्यपालन घटकाकरीता शेततळ्याच्या आकारानुसार येणाऱ्या एकुण खर्चाच्या रकमेच्या अल्प व अत्यल्प भूधारक व २ ते ५ हेक्टर जमीनधारणा असणाऱ्या शेतकऱ्यांना अनुक्रमे ७५% व ६५% अर्थसहाय्य देय राहील.

अर्ज ऑनलाईन करण्यासाठी आवश्यक कागदपत्रे:

गोड्या पाण्यातील मत्स्यपालन घटकाचा अनुदानावर लाभ घेण्याकरिता https://dbt.mahapocra.gov.in **या संकेतस्थळावर ऑनलाईन पध्दतीने अर्जाची नोंदणी करावी. त्याकरिता खालील प्रमाणे कागदपत्र आवश्यक आहेत.**

१. अर्जदाराचा ७/१२ व ८ अ चा उतारा, कमाल जमिन धारणा ५ हे. पर्यंत असावी.

२. जातीचा पुरावा (अनु.जाती/अनु.जमाजी करिता).

३. विधवा परितक्त्या असल्यास त्याचे प्रमाणपत्र.

४. आधार कार्ड.

अधिक माहितीसाठी तालुका कृषि अधिकारी, मंडळ कृषि अधिकारी,
कृषि सहाय्यक यांचेशी संपर्क करावा.

महाराष्ट्र शासन कृषि विभाग

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नांदेड.

नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प

(मधुमक्षीका पालन)

उद्देश

प्रकल्पातील गावांमध्ये मधुमक्षीका पालनाद्वारे भूमिहीन व्यक्ती/शेतकऱ्यांना पुरक उत्पन्न मिळवून देणे व आहारामध्ये मधाचा समावेश व्हावा.

लाभार्थी निकष

ग्राम कृषि संजिवनी समितीने (VCRMC) लाभार्थी निवडतांना भूमिहीन व्यक्ती, अत्यल्प व अल्प भूधारक शेतकऱ्यांमधील अनुसुचित जाती, जमाती, महिला दिव्यांग व सर्वसाधारण शेतकरी या प्राधान्यप्रमाणे.

आवश्यक कागदपत्रे

रेशीम प्रमाणे.

अर्थसहाय्य

मधुमक्षिकापालन या घटकाचे खालीलप्रमाणे आर्थिक निकष आहेत.

अ.न	तपशील	दर	एकूण खर्च रु. (कमाल ५० संचासाठी)	कमाल मर्यादा अनुदान रक्कम ७५%
१	मधुमक्षिका संच	रु.२०००/-प्रती मधुमक्षिका संच (४ खणांची चौकट, राणीमाशीसह मधमाशांचे पोळे) नुसार प्रत्यक्ष खर्चाच्या ४० टक्के कमाल रु.८००/ संच	१,००,०००/-	७५०००/-
२	मधुमक्षिका वसाहत (स्टँडर्ड मधुमक्षिका पेटी)	रु.२०००/-प्रती स्टँडर्ड मधुमक्षिका पेटीकरीता प्रत्यक्ष खर्चाच्या ४० टक्के कमाल रु.८००/ संच	१,००,०००/-	७५०००/-
३	मध काढणी यंत्र व फुड ग्रेड मध कंटेनर	रु.२०,०००/-प्रती युनिट प्रमाणे प्रत्यक्ष खर्चाच्या ४० टक्के कमाल रु.८०००/ संच	२०,०००/-	१५०००/-
	एकूण		२,२०,०००/-	१,६५,०००/-

ऑनलाईन संकेतस्थळः dbt.mahapocra.gov.in

अर्ज करण्याची प्रक्रिया सुरू आहे.

अधिक माहितीसाठी तालुका कृषि अधिकारी, मंडळ कृषि अधिकारी, समूह सहाय्यक, कृषि सहाय्यक यांचेशी संपर्क करावा.

महाराष्ट्र शासन कृषि विभाग

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नांदेड.

नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प

गांडूळ खतउत्पादन युनिट आणि नाडेप कंपोस्ट उत्पादन युनिट व सेंद्रिय निविष्टा उत्पादन युनिट

उद्देश

नेसर्गिक घटकांना हानी न पोहोचविता त्यांचा योग्य वापर करने, जमिनीची सुपिकता वाढवूण दिर्घकाळ टिकविने इ.

लाभार्थी निकष

प्रकल्पांतर्गत निवड केलेल्या गावासाठीच्या ग्राम कृषि संजीवनी समितीने (VCRMC) मान्यता दिलेले अत्यल्प व अल्प भूधारक शेतकऱ्यांमधील अनुसुचित जाती, जमाती, महिला दिव्यांग व सर्वसाधारण शेतकरी या प्राधान्यप्रमाणे.

आवश्यक कागदपत्रे

१. अर्जदाराचा ७/१२ व ८अ चा उतारा
२. जातीचा पुरावा (अनु.जाती/अनु.जमाती करिता)
३. विधवा, परीतक्त्या असल्यास तसे प्रमाणपत्र
४. आधार कार्ड

अर्थसहाय्य :

अक्र.	घटक	अपेक्षित किंमत	अनुदान
१	गांडूळ खत उत्पादन युनिट	रूपये १०,०००/-	०-२ हे. ७५% प्रमाणे ७५००/- २-५ हे. ६५% प्रमाणे ६५००/-
२.	नाडेप कंपोस्ट उत्पादन युनिट	रूपये १०,०००/-	०-२ हे. ७५% प्रमाणे ७५००/- २-५ हे. ६५% प्रमाणे ६५००/-
३.	सेंद्रिय निविष्टा उत्पादन युनिट	रूपये ६,०००/-	०-२ हे. ७५% प्रमाणे ४५००/- २-५ हे. ६५% प्रमाणे ३१००/-

ऑनलाईन संकेतस्थळः dbt.mahapocra.gov.in

अर्ज करण्याची प्रक्रिया सुरू आहे.

अधिक माहितीसाठी तालुका कृषि अधिकारी, मंडळ कृषि अधिकारी, समूह सहाय्यक, कृषि सहाय्यक यांचेशी संपर्क करावा.

ठिबक सिंचन

उद्देश

१. सिंचनाखालील लागवडीयोग्य क्षेत्र वाढविणे.
२. उपलब्ध पाण्याची कार्यक्षमता वाढविणे.
३. पिकांच्या उत्पादनात व शेतकऱ्यांच्या उत्पन्नात वाढ करणे.

पात्र लाभार्थी

प्रकल्पांतर्गत गावातील सर्व खातेदार शेतकरी
(यापूर्वी त्याच क्षेत्रावर मागील ७ वर्षात लाभ घेतलेला नसावा)

आवश्यक कागदपत्रे

१. ७/१२, ८अ चा उतारा २. संवर्ग प्रमाणपत्र (एससी., एसटी. साठी)
३. पाण्याचा स्त्रोत उपलब्ध प्रमाणपत्र

खर्च मर्यादा :

अ.क्र.	अंतर (mxm)	क्षेत्र ०.२ha	0.4 ha	1 ha
०१	१.२ x ०.६	३१४३६	५७२४१	१२७५०१
०२	१.८ x ०.६	२४५६९	४२९९२	९१५६०
०३	१.५ x १.५	२८१०६	४६९९५	९७२४५
०४	३ x ३	१५७९२	२६१९०	४७७५१

अनुदान :

अल्प व अत्यल्प भूधारक शेतकऱ्यांना खर्च मर्यादेच्या ८०% व इतर शेतकऱ्यांना खर्च मर्यादाच्या ७५% अनुदान देय आहे.

ऑनलाईन संकेतस्थळः dbt.mahapocra.gov.in

अर्ज करण्याची प्रक्रिया सुरू आहे.

अधिक माहितीसाठी तालुका कृषि अधिकारी, मंडळ कृषि अधिकारी, समूह सहाय्यक, कृषि सहाय्यक यांचेशी संपर्क करावा.

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नांदेड.

नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प

POCRA

तुषार सिंचन

उद्देश

१. सिंचनाखालील लागवडीयोग्य क्षेत्र वाढविणे.
२. उपलब्ध पाण्याची कार्यक्षमता वाढविणे.
३. पिकांच्या उत्पादनात व शेतकऱ्यांच्या उत्पन्नात वाढ करणे.

पात्र लाभार्थी

प्रकल्पांतर्गत गावातील सर्व खातेदार शेतकरी
(यापूर्वी त्याच क्षेत्रावर मागील ७ वर्षात लाभ घेतलेला नसावा)

आवश्यक कागदपत्रे

१. ७/१२, ८अ चा उतारा २. संवर्ग प्रमाणपत्र (एससी., एसटी. साठी)
३. पाण्याचा स्त्रोत उपलब्ध प्रमाणपत्र

खर्च मर्यादा :

(Cost in Rs)

Area	Pipe Dia. (mm)		
	63	75	90
Upto 0.4 ha	13211	NA	NA
Upto 1 ha	21588	24194	0
Upto 2 ha	31167	34657	0
Upto 3 ha	NA	NA	46779
Upto 4 ha	NA	NA	58995
Upto 5 ha	NA	NA	66789

अनुदान :

अल्प व अत्यल्प भूधारक शेतकऱ्यांना खर्च मर्यादेच्या ८०% व इतर शेतकऱ्यांना खर्च मर्यादाच्या ७५% अनुदान देय आहे.

ऑनलाईन संकेतस्थळः dbt.mahapocra.gov.in

अर्ज करण्याची प्रक्रिया सुरू आहे.

अधिक माहितीसाठी तालुका कृषि अधिकारी, मंडळ कृषि अधिकारी, समूह सहाय्यक, कृषि सहाय्यक यांचेशी संपर्क करावा.

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नांदेड.

नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प

(संरक्षीत शेती)

हरितगृह/शेडनेट उभारणी, प्लॅस्टिक टनेल, हरितगृह शेडनेटगृहातील लागवड साहित्य व मशागत

उद्देश

शेतकऱ्यांना उच्च दर्जाच्या व उच्च प्रतिच्या निर्यातक्षम पिकांच्या लागवडीसाठी अर्थसहाय्य व तसेच बिगर हंगामी पिके घेण्यासाठी व उच्च तंत्रज्ञानाचा वापर करण्यासाठी प्रोत्साहन.

लाभार्थी

ग्राम कृषि संजिवनी समितीची (VCRMC) मान्यता असलेल्या अत्यल्प व अल्प भूधारक शेतकऱ्यांमधील अनु.जाती, अनु.जमाती, महिला दिव्यांग व सर्वधारण शेतकरी या प्राधान्यक्रमाने.

घटक

१. हरितगृह
२. शेडनेट
३. लागवड साहित्य व मशागत/लागवड खर्च
३. प्लॅस्टीक टनेल

अनुदान मर्यादा

१. हरितगृह

अ.क्र.	आकारमान	प्रकल्प खर्च प्रति चौ.मी.	अनुदान ०-२ हे. ७५% प्रमाणे	रक्कम लक्ष २.५ हे ६५% प्रमाणे
०१	१००८ चौ.	९३५	७०६८६०	६१२६१२
०२	२०१६ चौ.	८९०	१३४५६८०	११६६२५६
०३	३१२० चौ.	८४४	१९७४९६०	१७११६३२
०४	४०८० चौ.	८४४	२५८२६४०	२२३८२८८

२. शेडनेट

अ.क्र.	आकारमान	प्रकल्प खर्च प्रति चौ.मी.	अनुदान ०-२ हे. ७५% प्रमाणे	रक्कम लक्ष २.५ हे ६५% प्रमाणे
०१	१००८ चौ.	६०१	४५४३५६	३९३७७५
०२	२०४८ चौ.	५२४	८०४८६४	६९७५४८
०३	३०४० चौ.	४९१	११११९४८०	९७०२१६
०४	४००० चौ.	४७०	१४१००००	१२२२०००

३. हरित गृह /शेडनेट मध्ये लागवड साहित्य अनुदान मर्यादाः

बाब	खर्च	अनुदान
१. हरितगृहामध्ये उच्च मुल्यांकित भाजीपाला/ फुलापिकांच्या लागवड साहित्यासहित व मशागतीसाठी अनुदान दिले.	१४० प्रति चौ.मी.	अधिकतम ४००० चौ.मी.पर्यंत ०.२ हे शेतकरी-७५% २-५ हे शेतकरी-६५%
२. हरितगृह/शेडनेटगृहामध्ये फुलपिकांच्या लागवड साहित्य व मशागतीसाठी	कार्गेशन व जरबेरा ६१० रू.चौ.मी. ॲन्थुरियम व ऑर्थो ७००रू.चौ.मी.	

४. प्लॅस्टीक टनेल

बाब	खर्च	अनुदान
१. प्लॅस्टीक टनेल	रू.६० प्रति चौ.मी.	अधिकतम १००० चौ.मी.पर्यंत ०.२ हे शेतकरी-७५% २-५ हे शेतकरी-६५%

अर्ज करण्याची प्रक्रिया सुरू आहे. ऑनलाईन संकेतस्थळः dbt.mahapocra.gov.in

अधिक माहितीसाठी तालुका कृषि अधिकारी, मंडळ कृषि अधिकारी, कृषि सहाय्यक यांचेशी संपर्क करावा.

महाराष्ट्र शासन कृषि विभाग

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नांदेड.

नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प

फळबाग लागवड

पात्र फळपिके (कलमे)

१. आंबा २. डाळींब ३. पेरू ४. सिताफळ
५. आवळा ३. कागदी लिंबू ७. मोसंबी

लाभार्थी निकष

वैयक्तिक शेतकऱ्यांना लाभ.

* या योजनेंतर्गत लाभार्थ्यांना ठिबक सिंचन संचाच्या उभारणीकरिता १००% अनुदान.

अनुदान निकष

* अनुदानाची मर्यादा १००%
* लाभार्थ्यास एकुण ३ वर्षाच्या कालावधीत ५०:३०:२० प्रमाणे अनुदान
* पहिल्या वर्षी किमान ८०% व दुसऱ्या वर्षी किमा ९०% जगविणे. आवश्यक राहिल.

गुणवत्ता कलमांचा पुरवठा

फळबाग लागवडीकरिता कलमची निवड स्वतः करावयाची असुन कलमे खरेदी करताना खालीलप्रमाणे रोपवाटिकांना प्राधान्य.
१. कृषि विभागाच्या रोपवाटिका २. कृषि विद्यापीठ रोपवाटिका
३. NHB नामांकित खाजगी रोपवाटिका
४. कृषि विभागाच्या परवाना धारक खाजगी रोपवाटिका

आवश्यक कागदपत्रे

१. ७/१२ व ८ अ २. जातीचा पुरावा ३. आधारकार्ड

अ.क्र.	घटक	अंतर	हे.झाडे	अनुदान
१	आंबा	५ x ५	४००	१०१९७२/-
२	पेरू	३ x २ ६ x ४	१६६६ २७७	२०२०९०/- ६३२५३/-
३	संत्रा	६ x ३	५५५	९९७१६/-
४	संत्रा,मोसंबी, कागदी लिंबू	६ x ६	२७७	६२५७८/-
५	सिताफळ	५ x ५	४००	८३६३१/-
६	आवळा	७ x ७	२००	४९७३५/-

ऑनलाईन संकेतस्थळः dbt.mahapocra.gov.in

अर्ज करण्याची प्रक्रिया सुरू आहे.

अधिक माहितीसाठी तालुका कृषि अधिकारी, मंडळ कृषि अधिकारी, समूह सहाय्यक, कृषि सहाय्यक यांचेशी संपर्क करावा.

नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प

विहीर पुनर्भरण या घटकाचा १०० टक्के (जास्तीत जास्त १४०५५ रुपये) अनुदानावर लाभ घेण्याकरीता https://dbt.mahapocra.gov.in या संकेतस्थळावर ऑनलनाईन पध्दतीने नोंदणी करावी.त्याकरीता खालील प्रमाणे कागदपत्र आवश्यक आहेत.

१. अर्जदाराचा ७/१२ व ८ अ चा उतारा-कमाल जमिन धारणा ५ हे पर्यंत असावी.
२. जातीचा पुरावा (अनु.जाती/अनु.जमाती करीता).
3. विधवा परीतक्त्या असलयास त्याचे प्रमाणपत्र .
४. आधार कार्ड .

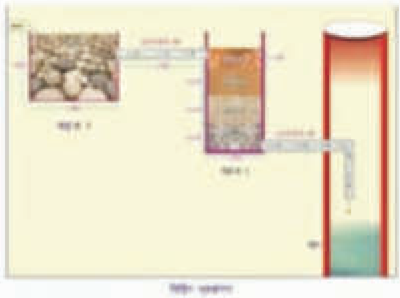

- शेती करीता पाणी हा अत्यंत आवश्यक घटक आहे. विहिरींव्दारे भूजलाचा उपसा होण्याचे प्रमाण हे जमिनीत मुरणाऱ्या पाण्याच्या प्रमाणापेक्षा जास्त आहे. त्यामुळे अलीकडच्या काळात भूजल पातळी खालावत आहे.
- वर्षभर पाण्याच्या उपलब्धतेसाठी भूजल पातळी स्थिर राहणे गरजेचे आहे त्या करीता विहीर पुणर्भरण अत्यंत महत्वाचे आहे.
- पावसाचे वाहुन जाणारे पाणी विहिरीत सोडणे म्हणजे विहीर पुणर्भरण होय.
- ओढ्या-नाल्याचे पाणी थेट विहिरीत सोडल्यामुळे पाण्यासोबतच वाहत येणाऱ्या गाळामुळे विहीर बुजने किंवा पाण्याचे झरे बंद पडण्याचा धोका असतो म्हणून गाळविरहीत पाणी विहीरीत सोडणे अत्यंत महत्वाचे आहे.
- गाळविरहीत पाणी विहीरीत सोडण्यासाठी खालील विहीर पुणर्भरण पध्दतीचा आमलात आणावी.

विहीर पुनर्भरणाची प्रक्रिया

- विहीर व ओढ्याच्या अंतरामध्ये ३ मीटर व २ मीटर लांबीचे दोन स्वतंत्र खड्डे घ्यावेत.
- पहिला खड्डा ३ मीटर लांब, ३ मीटर रुंद व १ मीटर खोल घ्यावा.
- दुसरा खड्डा पहिल्या खड्ड्यापासून ३ मीटर अंतरावर घ्यावा.
- दुसरा खड्डा २ मीटर लांब, १.५ मीटर रुंद व २ मीटर खोल घ्यावा.
- पहिल्या खड्ड्याच्या मध्यभागी एक आडवे छिद्र घेऊन हा खड्डा ६ इंची पीव्हीसी पाइपद्वारे दुसऱ्या खड्ड्यास जोडावा.
- पहिला खड्डा दगडगोट्यांनी भरावा.
- दुसऱ्या खड्ड्याच्या तळाशी ०.४५ मीटर जाडीचा खडीचा थर भरावा. त्या थरावर ०.४५ मीटर जाडीचा वाळूचा थर भरावा. त्यानंतर ०.४५ मीटर जाडीचा बारीक वाळूचा थर भरून त्यावर ०.१५मीटर जाडीचा कोळशाचा थर भरून घ्यावा. हा खड्डा तळापासून ४ इंची पीव्हीसी पाइपद्वारे विहिरीशी जोडावा.
- ओढ्यातील पाण्यामधील पालापाचोळा, कचरा इत्यादी ३ मीटर लांब, ३ मीटर रुंद व १ मीटर खोल खड्ड्यात स्थिरावतील आणि कणविरहित पाणी पाइपद्वारे दोन मीटर लांब, १.५ मीटर रुंद व २ मीटर खोल खड्ड्यात जाईल.
- दुसऱ्या खड्ड्यातून गाळलेले स्वच्छ पाणी विहिरीत पाइपद्वारे जाऊन विहीर पुनर्भरण होईल.

विहीर पुनर्भरणाच्या वेळी घ्यावयाची काळजी

- ओढ्याला येणारे पाणी हे क्षार व रसायनविरहित असावे.
- विहिरीत पाणी तळापर्यंत पाइपद्वारे पोचवावे.
- पुनर्भरणापूर्वी दोन गाळणी खड्डे असावेत.
- पुनर्भरणापूर्वी विहिरीतील गाळ काढून टाकावा.
- पुनर्भरण हे गाळलेल्या व स्वच्छ पाण्यानेच करावे.
- ज्या क्षेत्रावर मीठ फुटले असेल म्हणजेच क्षार जमा झाले असतील, त्या क्षेत्रावरील पाणी विहीर पुनर्भरणास वापरू नये.
- वाळू, गोटे यांचा वापर करून तयार केलेली गाळणी पावसाळ्यापूर्वी एकदा स्वच्छ करावी.

महाराष्ट्र शासन कृषि विभाग

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नांदेड.

नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प

(शेतकरी गट/ उत्पादक कंपनी यांच्या व्यवसायिक प्रस्तावांना सहाय्य करणे)

पात्र लाभार्थी व निवडीचे निकष

प्रकल्पांतर्गत गावातील शेतकरी गट, महिला बचत गट, भूमिहिन व्यक्तिंचे गट व जिल्हांतर्गत सर्व शेतकरी उत्पादक कंपनी.

आवश्यक कागदपत्रे

१. अर्जदार संस्थेचे नोंदणी प्रमाणपत्र, सदस्यांची, शेअर धारकांची यादी, सविस्तर प्रकल्प अहवाल, संस्थेची/गटाची नियमावली, प्रस्तावित इमारतीची ब्लूप्रिंट व बांधकाम अंदाजपत्रक, बँक खात्याचा तपशिल, प्रस्तावित जागेचा ७/१२, ८अ, नोंदणीकृत भाडेपट्टा, मशिनरी व अवजारे यांचे दरपत्रक.

* कारखाना व यंत्रे आणि प्रक्रिया प्रकल्पासाठी आवश्यक बांधकाम खर्चाच्या ६०% अनुदान देय राहील.
* २०.०० लक्ष पेक्षा जास्त रक्कमेच्या प्रकल्पास नोंदणीकृतबँक /वित्तीय संस्था यांचे कडुन ७५% कर्ज मंजुर होणे आवश्यक आहे.

घटक :

१. भाडेतत्त्वावरील कृषि अवजारे केंद्र.

२. छोटे गोदाम व वेअर हाऊस.

३. स्वच्छता व प्रतवारी युनिट

४. फळ पिकवणी युनिट

५. पशु खाद्य निर्मिती उद्योग.

६. हळद, मिरची मसाले उद्योग.

७. ऑईलमिल युनिट.

८. डाळ मिल युनिट.

९. शित गृह युनिट.

१०. बिजप्रक्रिया युनिट.

११. मुरघास निमिर्ती युनिट.

१२. वातानुकूलित विक्री केंद्र.

वरील प्रमाणे शेतकरी उत्पादक कंपनी/गटाच्या क्षेत्रातील वाव विचारात घेऊन स्वतः व्यवसाय निवडची मूभा आहे. शेतमाल एकत्रीकरण, प्रक्रिया, मुल्यवृध्दि, पणन व्यवस्था हा प्रस्तावित प्रकल्पांचा गाभा असावा. नविन प्रकल्प तसेच गरजेनुसार जुन्या प्रकल्पांचे आधुनिककीरण, विस्तारिकीकरण यामध्ये सामाविष्ट करता येईल.

अर्ज करण्याची प्रक्रिया सुरू आहे. ऑनलाईन संकेतस्थळः dbt.mahapocra.gov.in

अधिक माहितीसाठी तालुका कृषि अधिकारी, मंडळ कृषि अधिकारी, समूह सहाय्यक, कृषि सहाय्यक यांचेशी संपर्क करावा.

महाराष्ट्र शासन कृषि विभाग

राज्याच्या कृषि विस्तार कार्यक्रमांना विस्तार विषयक सुधारणाकरिता सहाय्य (आत्मा)

केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनेनुसार महाराष्ट्रात
कृषि तंत्रज्ञान व्यवस्थापन यंत्रणा (आत्मा) अंतर्गत खालील कार्यक्रम राबविण्यात येतात.

अक्र.	शेतकऱ्यांना मिळणारे लाभ	लाभाचे स्वरूप
१	**शेतकरी प्रशिक्षण**	
	अ. आंतरराज्य	प्रति शेतकरी रू.१२५०/- प्रति दिन
	ब. राज्यांतर्गत	प्रति शेतकरी रू.१०००/- प्रति दिन
	क. जिल्ह्यांतर्गत	प्रति शेतकरी रू.२५०/- प्रति दिन
२	**शेतकरी अभ्यासदौरे**	
	अ. आंतरराज्य	प्रति शेतकरी रू.१०००/- प्रति दिन
	ब. राज्यांतर्गत	प्रति शेतकरी रू.५००/- प्रति दिन
	क. जिल्ह्यांतर्गत	प्रति शेतकरी रू.३००/- प्रति दिन
३	**प्रात्यक्षिक**	
	अ. पिक प्रात्यक्षिक	प्रति प्रात्यक्षिक रू.४०००/-
	ब. कृषि संलग्न प्रात्यक्षिक	प्रति प्रात्यक्षिक रू.४०००/-
४	**शेतकरी गट संघटन**	
	अ.क्षमता बांधणी	रू.५०००/- प्रति गट/ प्रति वर्ष
	ब. अन्न सुरक्षा गट	रू.१००००/- प्रति गट/ प्रति वर्ष
५	किसान मेळावा/प्रदर्शन	रू.४.०० लाख प्रति वर्ष
६	प्रचार प्रसिध्दी	रू.२.०० लाख प्रति वर्ष
७	किसान गोष्टी	रू.१५०००/- प्रति किसान गोष्टी
८	शेतीशाळा	रू.२९४००/- प्रति शेतीशाळा
९	नाविन्यपुर्ण बाब	रू.५००००/- प्रति वर्ष

अधिक महितीकरिता तालुका कृषि अधिकारी, तालुका तंत्रज्ञान व्यवस्थापक व सहाय्यक तंत्रज्ञान व्यवस्थापक यांच्याशी संपर्क साधावा.

– अधिक माहितीसाठी –

उपविभागीय कृषि अधिकारी,
तालुका कृषि अधिकारी,
मंडळ कृषि अधिकारी,
कृषि पर्यवेक्षक, कृषि सहाय्यक,
तालुका तंत्रज्ञान व्यवस्थापक
व सहाय्यक तंत्रज्ञान व्यवस्थापक

संपादन –

सौ. एम.आर. सोनवणे
प्रकल्प उपसंचालक, आत्मा नांदेड

मांडणी व सजावट –
श्रीहरी बिरादार, आत्मा नांदेड

मुखपृष्ठ –
ज्ञानेश्वर रामचंद्र गोरे

मुद्रक –
आनंद प्रिंटर्स, नांदेड.